Dosarul nr. 5r-4869/2023

4-23109581-12-5r-31072023

H O T Ă R Â R E
în numele Legii

14 decembrie 2023 mun. Chișinău
Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani)
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecător Tudor Stambol
Grefier Cătălina Rașcovschi
Cu participarea:
Victimei Vadim Țîra
În lipsa:
Contravenientului Dumitru Guțanu
Agentului constatator Anatolie Susanu

examinând în ședință judiciară publică, în limba de stat, contestația depusă de contravenientul **Guțanu Dumitru** (născut la *****, IDNP *****, domiciliat *****), împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr. MAI06 021860 din 11.07.2023 și deciziei agentului constatator prin care i-a fost aplicată sancțiunea amenzii în mărime de 18 unități convenționale și 5 puncte de penalizare pentru comiterea contravenției prevăzute de art. 242 alin. (1) Cod contravențional, -

c o n s t a t ă:

Prin decizia agentului constatator al DP mun. Chișinău – Susanu Anatolie din 11.07.2023, Guțanu Dumitru a fost tras la răspundere contravențională și sancționat conform art. 242 alin. (1) Cod Contravențional, cu amendă în mărime de 18 unități convenționale și 5 puncte de penalizare pentru faptul că, la data de 11.07.2023, ora 16:15 min., deplasându-se pe str. Varnița intersecție cu str. Calea Basarabiei, mun. Chișinău, cu mijlocul de transport de model „*****” cu n/î ***** prealabil schimbării direcției de deplasare nu s-a asigurat în manevră de a fi executată în siguranță astfel a tamponat automobilul de model „*****” cu n/î ***** care se afla în dreapta sa.

La data de 19.07.2023, contravenientul Guțanu Dumitru a depus contestație împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr. MAI06 021860 din 11.07.2023 și deciziei agentului constatator prin care i-a fost aplicată sancțiunea amenzii în mărime de 18 unități convenționale și 5 puncte de penalizare pentru comiterea contravenției prevăzute de art. 242 alin. (1) Cod contravențional, solicitând anularea acestora și încetarea procesului contravențional.

În motivarea contestației a indicat că, procesul-verbal contestat îl consideră ilegal și pasibil de a fi anulat raportând circumstanțele de fapt la normele de drept ale Codului contravențional, concluzionează interpretarea eronată și aplicarea greșită de către agentul constatator a normelor de drept la examinarea și întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție.

În ședința de judecată contravenientul, Guțanu Dumitru, deși fiind citat în mod legal despre data, ora și locul ședinței de judecată la adresa de domiciliu *****, prezentă în materialele cauzei contravenționale, citația a fost restituită de către oficiul poștal cu mențiunea „Nereclamat", astfel că, prin prisma art. 382 Cod contravențional, instanța de judecată, considerând că, procedura citării legale a fost respectată, a dispus examinarea cauzei în lipsa acestuia.

În ședința de judecată agentul constatator Anatolie Susanu nu s-a prezentat, fiind citat legal fapt confirmat prin prezența dovezii de expediere a citației prin intermediul poștei electronice anexată la materialele cauzei, considerente din care instanța de judecată a dispus examinarea cauzei în absența acestuia.

În cadrul ședinței de judecată victima Țîra Vadim a comunicat că, contravenientul la sensul giratoriu, unde este foarte aglomerat, nu sa asigurat și a schimbat banda respectiv l-a tamponat. Contravenientul nu avea asigurare a automobilului, și în timpul așteptării colaboratorilor de poliție, a telefonat și cineva din prieteni săi a adus asigurarea care era cu o ora mai târzie înainte de accident.

Studiind materialele cauzei contravenționale, instanța de judecată concluzionează de a admite contestația, a anula decizia de sancționare și a înceta procesul din lipsa faptului contravenției, din următoarele considerente.

Potrivit art. 448 alin.(1) Cod contravențional, *contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul, dacă este parte în cauza contravențională, în cazul în care nu sînt de acord cu decizia agentului constatator sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de prezentul cod, sînt în drept să conteste decizia emisă asupra cauzei contravenționale. Termenul de contestare a deciziei agentului constatator este de 15 zile de la data emiterii acesteia sau, pentru părțile care nu au fost prezente la ședința de examinare a cauzei contravenționale, de la data înmînării copiei de pe decizia respectivă în condițiile art. 447[1] alin. (8)*.

Termenul de depunere a contestației a fost respectat.

În ședința de judecată s-a constatat că prin decizia agentului constatator al DP mun. Chișinău – Susanu Anatolie din 11.07.2023, Guțanu Dumitru a fost tras la răspundere contravențională și sancționat conform art. 242 alin. (1) Cod Contravențional, cu amendă în mărime de 18 unități convenționale și 5 puncte de penalizare pentru faptul că, la data de 11.07.2023, ora 16:15 min., deplasându-se pe str. Varnița intersecție cu str. Calea Basarabiei, mun. Chișinău, cu mijlocul de transport de model „*****" cu n/î ***** prealabil schimbării direcției de deplasare nu s-a asigurat în manevră de a fi executată în siguranță astfel a tamponat automobilul de model „*****" cu n/î ***** care se afla în dreapta sa.

Conform art. 7 Cod contravențional, *persoana poate fi sancționată numai pentru contravenția în a cărei privință este dovedită vinovăția sa, cu respectarea normelor prezentului cod.*

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod contravențional, *procesul-verbal cu privire la contravenție este un act prin care se individualizează fapta ilicită și se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale și a probelor acumulate, în prezența făptuitorului sau în absența lui.*

Conform art. 440 alin. (1) Cod contravențional, *constatarea faptei contravenționale înseamnă activitatea, desfășurată de agentul constatator, de colectare și de administrare a probelor privind existenta contravenției, de încheiere a procesului-verbal cu privire la contravenție, de aplicare a sancțiunii contravenționale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcționarului abilitat să examineze cauza contravențională, din cadrul autorității din care face parte agentul constatator, în instanța de judecată sau în alt organ spre soluționare.*

Conform art. 425 alin. (1) Cod contravențional, *probele sînt elemente de fapt, dobîndite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței contravenției, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției și la cunoașterea altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei.*

Potrivit art. 242 alin. (1) Cod contravențional, *nerespectarea de către conducătorul vehiculului a indicatoarelor rutiere de prioritate, a indicatoarelor de interzicere și de sens obligatoriu, a marcajului de pe partea carosabilă a drumului privind acordarea dreptului prioritar de circulație și a celui destinat vehiculelor de rutănse sancționează cu avertisment sau cu amendă de la 10 la 12 unități convenționale cu aplicarea a 2 puncte de penalizare.*

În legislația Republicii Moldova, ca și în cea a altor state europene, contravențiile au fost scoase de sub incidența legii penale și supuse unui regim administrativ. Din perspectiva capitolului IV din Cartea I al Codului contravențional, instanța de judecată evidențiază că sancțiunile administrative nu privesc un grup de persoane, ci se adresează tuturor cetățenilor în vederea realizării scopului preventiv și represiv al sancțiunii, iar potrivit art. 38 alin. (3) din legea citată, arestul contravențional poate fi aplicat și în cazul neexecutării intenționate a unei alte sancțiuni contravenționale, ceea ce conferă faptei natura penală. Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice în materie penală în ceea ce privește dreptul la un proces echitabil, printre care și prezumția de nevinovăție, prevăzută de alin. (2) al art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (*Zilibergerg împotriva Moldovei* (§ 35, din 01 februarie 2005), *Angel împotriva României* (§ 52, din 04 octombrie 2007) sau *Ozturk împotriva Germaniei* (din 21 februarie 1994). Această împrejurare fundamentează la nivel de principiu că, sarcina probei în procedura contravenționala desfășurată în fața instanței de judecată revine în primul rând organului constatator și, în condițiile în care acesta face dovada vinovăției, petentul urmează să-şi probeze nevinovăția.

Instanța reiterează faptul că, prezumția de legalitate a procesului-verbal cu privire la contravenție, a fost supusă atenției Curții Europene a Drepturilor Omului (*cauza*

Anghel contra României din 04 octombrie 2007), cauză în care Curtea, prin hotărârea din data de 4 octombrie 2007, îşi exprimă în mod foarte clar punctul de vedere cu privire la acest aspect. Curtea este de părere că, dacă scoaterea contravenției în afara legii penale nu ridică probleme în sine, nerespectarea garanțiilor fundamentale, printre care și prezumția de nevinovăție, care protejează cetățenii împotriva unor posibile abuzuri din partea autorităților, reprezintă un aspect ce trebuie examinat în temeiul articolului 6 din convenție. Reiterând importanța, în cadrul unei proceduri ce poate fi calificată drept „penală", a unei astfel de garanții, destinată să restabilească echilibrul dintre presupușii autori ai faptelor ilegale și autoritățile chemate să îi urmărească și pedepsească, Curtea consideră că asemenea cazuri urmează a fi judecate echitabil, după cum prevede art. 6 din CEDO.

În asemenea situație, întru respectarea garanțiilor sus indicate, instanța de judecată va verifica legalitatea și temeinicia procesului-verbal cu privire la contravenție nr. MAI06 021860 din 11.07.2023, întocmit în privința lui Guțanu Dumitru.

La materialele cauzei au fost anexate următoarele acte:

- Schița accidentului rutier și planșa fotografică (f. d. 10-11);

- Proces-verbal de testare alcoolscopică din 11.07.2023, potrivit căruia Țîra Vadim a fost supus testării alcoolscopice în urma căruia s-a constatat că, acesta din urmă era treaz, iar în vaporii de aer expirat nu s-au depistat alcool (f. d. 12);

- Proces-verbal de testare alcoolscopică din 11.07.2023, potrivit căruia Guțanu Dumitru a fost supus testării alcoolscopice în urma căruia s-a constatat că acesta din urmă era treaz, iar în vaporii de aer expirat nu s-au depistat alcool (f. d. 13);

- Proces – verbal de examinare a obiectului din 11.07.2023 (f. d. 14);

- Declarația lui Țîra Vadim, în care acesta din urmă relatează că, la data de 11.07.2023 aproximativ ora 16:30 conducea automobilul de model „*****" cu n/î ***** în mun. Chișinău pe str. Calea Basarabiei intersecție str. Varnița. La volanul automobilului se simțea normal careva substanțe interzise nu a consumat. Automobilul careva defecțiuni tehnice nu avea și la un moment dat a fost tamponat de către mijlocul de transport de model „*****" cu n/î ***** (f. d. 16);

- Declarația lui Guțanu Dumitru din 11.07.2023, în care această din urmă relatează că, la data de 11.07.2023 se deplasa la volanul autocamionului de model „*****" cu n/î ***** de pe str. Calea Moșilor spre str. Uzinelor și la sensul giratoriu din partea dreaptă a fost lovit de către automobilul de model „*****" cu n/î ***** care a efectuat manevra de depășire peste bordură (f. d. 17);

- Informație din sistemul „eData" (f. d. 18-22).

Instanța de judecată reține că, contravenientul a fost sancționat pentru faptul că, la data de 11.07.2023, ora 16:15 min., deplasându-se pe str. Varnița intersecție cu str. Calea Basarabiei, mun. Chișinău, cu mijlocul de transport de model „*****" cu n/î ***** prealabil schimbării direcției de deplasare nu s-a asigurat în manevră de a fi executată în siguranță astfel a tamponat automobilul de model „*****" cu n/î ***** care se afla în dreapta sa, prin ce a comis contravenția prevăzută de art. 242 alin. (1) Cod contravențional.

Conform prevederilor pct. 39 alin. (1) al RCR, *înaintea începerii deplasării, reîncolonării sau altei schimbări a direcţiei de mers, conducătorul de vehicul trebuie să se asigure că această manevră va fi executată în siguranţă şi nu va crea obstacole pentru ceilalţi participanţi la trafic.*

Potrivit prevederilor pct. 39 alin. (3) al RCR *în cazul în care conducătorul are intenţia de a preselecta banda, el trebuie să cedeze trecerea vehiculelor care circulă în aceeaşi direcţie pe această bandă. La preselectarea concomitentă, conducătorul de vehicul trebuie să cedeze trecerea vehiculului care circulă în aceeaşi direcţie şi se află pe banda din dreapta.*

Astfel este de menționat faptul că, la materialele cauzei a fost anexată schița accidentului rutier cu planșă fotografică din care rezultă că, Guțanu Dumitru aflându-se la volanul autocamionului de model „*****” cu n/î ***** se deplasa pe banda extremă dreapta iar victima Țîra Vadim care conducea automobilul de model „*****” cu n/î ***** se afla pe bordură. Instanța de judecată concluzionează că victima se afla în mișcare or acesta nu a declarat că era parcat sau staționa, ceia ce susține versiunea contravenientului că șoferul automobilului de model „*****” cu n/î ***** a ieșit la depășire din partea dreaptă, deplasându-se pe bordură contrat prevederilor pct. 2 din RCR care prevede că, *în Republica Moldova vehiculele se conduc pe partea dreaptă a părţii carosabile în sensul de mers,* iar Guțanu Dumitru a contat pe faptul că şi ceilalți participanți la trafic execută cerințele Regulamentului Circulației Rutiere. Schița accidentului rutier a fost semnată de către Țîra Vadim fără a indica careva obiecții.

Potrivit pct. 51 lit. c) din RCR, *înaintea depăşirii, conducătorul vehiculului trebuie să se asigure că poate efectua depăşirea fără a pune în pericol sau a stînjeni circulaţia din sens opus, adică banda pe care urmează să se angajeze are un spaţiu suficient şi viteza vehiculului ce urmează a fi depăşit permite executarea acestei manevre*.

Mai mult decât atât, conform pct. 52 alin. (1) din RCR, *vehiculele se depăşesc numai pe partea stîngă.*

Astfel, judecată constată că, probele administrate de către agentul constatator și cercetate în cadrul ședinței de judecată atestă incontestabil faptul producerii accidentului și nicidecum vinovăția contravenientului asupra învinuirii aduse acestuia.

În aceiași ordine de idei instanța reține că, organul care a aplicat sancțiunea administrează orice alte probe prevăzute de lege, necesare în vederea verificării legalității și temeiniciei procesului - verbal. Astfel, simpla constatare *ex propriis sensibus* a agentului constatator nu este suficientă pentru ca instanța să stabilească vinovăția unei persoane pe numele căreia s-a întocmit un proces-verbal contravențional. În alți termeni, atât timp cât asupra faptelor descrise în conținutul actului – neconfirmate prin alte mijloace de probă – pot plana o serie de dubii, fiind aplicabil principiu de drept *in dubio pro reo*.

Astfel, instanța remarcă că vinovăția este unul din elementele constitutive a unei contravenții, care urmează a fi dovedită de agentul constatator, ori conform art. 7 Cod Contravențional persoana poate fi sancționată numai pentru contravenția în a cărei privință este dovedită vinovăția sa, cu respectarea normelor prezentului cod. Tot în acest

context, potrivit art. 375 Cod Contravențional, persoana acuzată de săvârșirea unei contravenții se consideră nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu este dovedită în modul prevăzut de prezentul cod. Nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăția sa. Concluziile despre vinovăția persoanei în săvârșirea contravenției nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condițiile prezentului cod se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional.

Instanța de judecată reține că, în cauză nu s-au adus probe convingătoare că, contravenientul Guțanu Dumitru la data de 11.07.2023, ora 16:15 min., deplasându-se pe str. Varnița intersecție cu str. Calea Basarabiei, mun. Chișinău, cu mijlocul de transport de model „*****” cu n/î ***** prealabil schimbării direcției de deplasare nu s-a asigurat în manevră de a fi executată în siguranță astfel a tamponat automobilul de model „*****” cu n/î ***** care se afla în dreapta sa.

Cu referire la argumentele victimei Țîra Vadim precum că Guțanu Dumitru nu deținea asupra sa asigurarea automobilului, instanța de judecată menționează că aceasta nu face obiectul procesului-verbal cu privire la contravenție.

Conform jurisprudenței CEDO în cauza Anghel vs Romania, Curtea a reiterat că prezumția de legalitate și adevăr a procesului-verbal cu privire la contravenție este o prezumție lipsită de rezonabilitate și poziționează contravenientul într-o situație dezavantajoasă în raport cu agentul statului, ceea ce contravine principiului egalității părților și a armelor în proces.

Drept consecință, prezumția de nevinovăție prevăzută de art. 6 par. 2 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, este aplicabilă și în cazul faptelor sancționate contravențional în dreptul intern și atrage răsturnarea sarcinii probei în cazul litigiilor contravenționale. În aceste condiții, persoana sancționată contravențional nu trebuie să facă proba nevinovăției sale, ci autoritatea din care face parte agentul constatator are obligația de a proba existența faptei, identitatea persoanei care a săvârșit-o și nevinovăția acesteia.

Conform art. 21 din Constituție, *orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată pînă cînd vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.*

Sub aspectul legalității procesului-verbal, instanța de judecată denotă că, motivele de nulitate absolută a actului atacat pot fi invocate atât de părți, cât și din oficiu de către instanță întru asigurarea respectării principiului legalității și dreptății, consacrate expres în art. 5 și 7 Cod contravențional.

Astfel, Legea contravențională prevede redactarea procesului-verbal cu privire la contravenție într-o anumită forma „ad validitatem”, cu respectarea tuturor prescripțiilor legale de fond și de formă, pentru încheierea sa valabilă, în scopul producerii efectelor juridice, pentru care a fost întocmit. În acest context, respectarea exigențelor legale prevăzute la art. 443 al Codului contravențional, sunt impuse agentului constatator la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție prin prisma art. 445 al Codului contravențional.

Instanța consideră oportun de a preciza că, procesul-verbal contestat a fost întocmit și perfectat în prezența lui Guțan Dumitru, fiindu-i aduse la cunoștință drepturile și obligațiile lui prevăzute de art. 34, 378, 384, 387 și 448 din Codul contravențional, precum și decizia aplicată în privința sa, fapt confirmat prin semnătura acestuia în toate rubricile necesare din procesul-verbal cu privire la contravenție.

În ceea ce privește legalitatea procesului-verbal, instanța constată că procesul-verbal cu privire la contravenție este încheiat cu respectarea dispozițiilor legale, acesta cuprinzând mențiunile obligatorii prevăzute de legea contravențională sub sancțiunea nulității absolute și nefiind afectat de alte vicii de natură să ducă la anularea sa.

Astfel, din motiv că agentul constatator nu a prezentat probe în confirmarea vinovăției contravenientului, unica probă prezentată instanței fiind procesul-verbal cu privire la contravenție, iar potrivit constatărilor CEDO în cauza Anghel contra României – prezumția de legalitate și adevăr a procesului-verbal cu privire la contravenție este lipsită de rezonabilitate și plasează contravenientul într-o situație defavorabilă în comparație cu agentul statului, instanța concluzionează de înceta procesul contravențional, constatând lipsa în acțiunile contestatorului a faptului contravenției.

Potrivit art. 441 alin. (1) lit. a) Cod contravențional, *procesul contravențional pornit încetează dacă nu există faptul contravenției.*

Conform art. 461 Cod contravențional, *în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute la art. 441 și 445, instanța încetează procesul contravențional.*

În circumstanțele de fapt și de drept enunțate, instanța v-a admite contestația lui contravenientului Guțanu Dumitru împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție intentat de către agentul constatator Anatolie Susanu, v-a anula decizia de sancționare și v-a înceta procesul din lipsa faptului contravenției.

În conformitate cu art. 461, 462 Cod contravențional, instanța de judecată, -

h o t ă r ă ș t e:

Admite contestația depusă de contravenientul **Guțanu Dumitru.**

Anulează decizia agentului constatator din 11.07.2023, prin care lui **Guțanu Dumitru** i-a fost aplicată sancțiunea amenzii în mărime de 18 unități convenționale și 5 puncte de penalizare, pentru comiterea contravenției prevăzute de art. 242 alin. (1) Cod contravențional, în temeiul procesului-verbal cu privire la contravenție nr. MAI06 021860 din 11.07.2023.

Încetează procesul contravențional privind acuzarea lui **Guțanu Dumitru** de comiterea contravenției prevăzute de art. 242 alin. (1) Cod contravențional, din lipsa faptului contravenției.

Hotărârea cu drept de recurs, la Curtea de Apel Chișinău, în termen de 15 zile, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani).

Președintele ședinței,
judecător **Tudor Stambol**